

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/1093/2021

Suomen Vanhempainliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta varhaiskasvatuslain muuttamiseksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuslakia niin, että yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamisesta tulee luvanvaraista. Yksityinen perhepäivähoito säilyisi edelleen ilmoitusmenettelyn piirissä.

Esityksen tavoitteena on yksityisen päiväkotitoiminnan laadun turvaaminen sekä varhaiskasvatuslain toteutumisen varmistaminen yksityisessä päiväkotitoiminnassa. Yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraistamisen tavoitteena on lisäksi vahvistaa yksityisen varhaiskasvatuksen ennakkollista valvontaa ja siirtää valvonnan painopistettä entistä selkeämmin jälkivalvonnasta ennakkollisen valvonnan puolelle. Esityksen tavoitteena on myös selkeyttää työnjakoa kunnan ja lupaviranomaisen välillä sekä säännellä voimassa olevaa lainsäädäntöä tarkkarajaisemmin luvan saamisen ja mahdollisen menettämisen edellytyksistä.

Yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraistamisen tavoitteena on lisäksi yhdenmukaistaa varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä suhteessa muuhun koulutusta koskevaan lainsäädäntöön ottaen samalla huomioon lapsen oikeuden turvalliseen ja normien mukaiseen varhaiskasvatukseen.

Suomen Vanhempainliitto pitää lakiesityksen tavoitteita kannatettavina. Vanhempainliitto kannattaa yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraistamista, painopisteen muuttaminen ennakkolliseen valvontaan on kannatettavaa. Luvanvaraistamisen tavoitteena on myös yhdenmukaistaa varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä suhteessa muuhun koulutusta koskevaan lainsäädäntöön. Luvanvaraistamisella vahvistetaan lapsen etua, yhdenvertaisuutta ja varhaiskasvatuksen laatua.

On tärkeää, että monimuotoisuus palveluntarjonnassa säilyy ja vanhemmilla on lapsen varhaiskasvatuspaikan valinnassa vaihtoehtoja. Ennakollisella valvonnalla varmistetaan varhaiskasvatuksen laatua ja se antaa myös perheille vahvemman indikaation siitä, että yksityisen päiväkodin toiminnassa kaikki on kunnossa päiväkotitoiminnan alkaessa.

[Kommentit esityksen lakipykäliin ja säännöskohtaisiin perusteluihin](#)

44 a § luvan hakeminen

kohta 5. päiväkodin johtajan tai perhepäivähoidon vastuuhenkilön nimeäminen

Vanhempainliitto pitää tärkeänä sitä, että lupaviranomainen varmistuu lupaa myöntäessään jollain tavalla siitä, että nimetty vastuuhenkilö on tietoinen nimeämisestään vastuuhenkilöksi.

Vanhempainliitto kannattaa luvan luovuttamiskieltoa. Esityksen mukaan varhaiskasvatustilain nojalla myönnettyä lupaa ja siihen sisältyviä oikeuksia ei saisi myydä eikä muutoin luovuttaa kokonaan tai osittain toiselle.

Kommentit esityksen viranomaisvaikutusten arviointiin

Esityksessä todetaan, että lupaviranomaisen tehtävät on tarkoitus keskittää yhteen aluehallintovirastoon. Vanhempainliitto pitää esitystä hyvänä, koska näin toimittaessa saadaan prosessit sujuvammaksi ja tehokkaammaksi. Myös viranomaisen ratkaisukäytänteet pysyvät yhtenäisinä. Esityksessä todetaan, että palveluntuottajien yleisten edellytysten tutkiminen edellyttää erityistä osaamista, jolloin voidaan pitää perusteltuna sitä, että tällainen osaaminen keskitetään yhdelle viranomaiselle.

Kunnan rooli muuttuisi luvanvaraisuuden myötä, sillä kunta ei enää vastaanottaisi lupahakemuksia. Jatkossa kunta ei tutkisi enää palveluntuottajan toiminnan yleisiä toimintaedellytyksiä, kunnalla säilyisi kuitenkin toimitiloihin kohdistuvan tarkastuksen toimittavana tahona. Pyyntö tarkastuksen toimittamiseksi tulisi aluehallintoviranomaiselta. Tarkastustehtävä on jo entuudestaan kunnalle tuttu. Kunnan rooli yksityisten perhepäivähoitajien ilmoitusmenettelyssä säilyisi ennallaan.

Vanhempainliitto pitää tärkeänä sitä, että kuntien ja aluehallintoviraston välillä tehdään jatkossa tiivistä yhteistyötä ja kunnat ovat tietoisia kulloinkin vireillä olevista lupaprosesseista. Kunnilla on lakisääteinen vastuu järjestää varhaiskasvatuspalvelua alueellaan, kunnalle kuuluu myös vastuu palveluntuottajan valvonnasta. On välttämätöntä, että kunnalla on riittävästi tietoa ja mahdollisuus ennakoida myös yksityisessä palveluntuotannossa tapahtuvia muutoksia. Esitämme, että esitystä täydennetään palveluntuottajan yhteydenottovelvoitteella kuntaan, jolloin voidaan käydä läpi reunaehdot ennen luvan hakemista. Tärkeitä läpikäytäviä asioita ovat ainakin tukeen, oppilashuoltoon ja tiloihin liittyvät asiat.

Kommentit esityksen lapsivaikutusarviointiin

Yksityisen päiväkotitoiminnan siirtyminen ilmoituksenvaraisesta luvanvaraiseksi elinkeinoksi vahvistaa näkemyksemme mukaan lapsen etua, koska ennakkollinen valvonta vahvistuu. Lasten ja huoltajien näkökulmasta on erittäin tärkeää, että yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajan edellytyksiin tuottaa asianmukaista ja laadukasta varhaiskasvatusta voi luottaa. Nykyinen tilanne, jossa toiminnan on voinut aloittaa ilman, että palveluntuottajan yleisiä edellytyksiä on huolellisesti tarkastettu, saattaa johtaa siihen, että päiväkoti voidaan lakkauttaa aluehallintoviraston evätyä rekisteröinnin. Toteutuessaan tällaiset tilanteet hankaloittavat perheiden elämää, koska tilalle joudutaan ottamaan nopealla aikataululla varhaiskasvatuspaikka lapselle sieltä, mistä se saadaan. Ylimääräiset varhaiskasvatuspaikan vaihdokset kuormittavat aina perhettä ja aivan erityisesti ja tarpeettomasti lasta.

Helsingissä 21.6.2021

Ulla Siimes

toiminnanjohtaja

Merja Korhonen

varhaiskasvatuksen asiantuntija